

PIT

HERFST
EDITIE

NR
31

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

DRIEMAANDELIJKE PUBLICATIE -
OKTOBER 2023 - VIJ: LUNA NYS
P/704226 AFGIFTEKANTOOR MECHELEN
VLAAMSE DIENST SPEELPLEINWERK (VDS) VZW
LANGE RIDDERSTRAAT 22 - 2800 MECHELEN

MAGAZINE VAN DE VLAAMSE DIENST SPEELPLEINWERK

**VAN
EVALUATIE**

**NAAR
IMPLEMENTATIE**

The graphic features a purple background with white text and icons. At the top, there are several white 'X' marks and downward-pointing chevrons. In the center, there is a target icon with an arrow hitting the bullseye. Below the target, there are three large white chevrons pointing downwards. To the left of the chevrons is a white icon of a folded map. To the right is a white grid icon with 'X' marks and downward-pointing chevrons inside some cells. The text 'VAN EVALUATIE' is on the left and 'NAAR IMPLEMENTATIE' is on the right, both in a bold, white, sans-serif font.

#VDSVZW

**IN 3 STAPPEN NAAR
MEER EN BETER SPELEN**

INHOUD

DOSSIER: VAN EVALUATIE NAAR IMPLEMENTATIE

P5	STAP 1: EEN GRONDIGE EVALUATIE
P6	VAN ÉÉN ERVARING NAAR EEN GLOBAAL BEELD
P8	DE ZES PIJLERS VAN EEN VAKANTIEWERKING
P16	STAP 2: EEN KRACHTIG BESTUUR
P17	STUURGROEPEN
P18	WERKGROEPEN
P19	INTERVIEW MET SPEELPLEINWERKING 'T HA-WE'TJE
P22	STAP 3: EEN STERK JAARPLAN

SPEEL- IDEE

P25

INFO- GRAPHIC

P26

SPOT- LIGHT

P27

COLOFON

Hoofdredactie: Luna Nys / (Eind)redactie: Luna Nys, Noah Van Renterghem /
Grafische vormgeving: Pieter Vanhoutte / Fotografie: Studio NUNU,
VDS-database, Olek Bracke / Drukwerk: De Riemaecker Printing bvba /
Met dank aan: Tine Bergiers, Shana Verbiest, Susan De Groote,
de leerlingen van Busleyden Atheneum Campus De Beemden

Trotse drager van
Het WATWAT label
www.watwat.be

EDITO

tekst: Noah Van Renterghem - VDS-vrijwilliger

Na mijn eerste zomer vroegen ze mij of ik met enkele animatoren wou nadenken over hoe we ons speelplein konden verbeteren. Met een kleine enthousiaste groep evalueerden we kritisch onze werking en kwamen we tot oplossingen. Maar ik verlangde naar meer!

Na een aantal jaar werd ik hoofd-animator op mijn speelplein. Ik wou dat er meer aandacht kwam voor inclusie op het speelplein. Voorheen werd dat enkel onderling besproken tussen de hoofd-animatoren en de jeugddienst. Dat moest veranderen, en dus kwam er een werkgroep inclusie. Elke animator was er welkom en samen maakten we ons speelplein zo toegankelijk mogelijk. De werking verliep vlot, maar het engagement van de animatoren was nog niet zoals gehoopt. Er was dus nog werk aan de winkel.

Tijdens mijn laatste jaar als hoofd-animator besloot ik om VDS-vrijwilliger te worden. Ik kwam terecht in de mooie regio Oost-Vlaanderen! Daar zag ik verschillende werkgroepen. Sommigen dachten samen na over nodige verbeteringen, andere werkgroepen organiseerden dan weer activiteiten voor de vrijwilligers. Daar werd ik gelukkig van. Het inspireerde me om de animatoren op mijn eigen speelplein meer te betrekken.

Alles viel op dat moment op de schouders van twee gemotiveerde hoofdanimatoren. Bijgevolg was er weinig tijd om animatoren te betrekken bij de werking en werd er te weinig ingezet op sfeermomenten. Vol goede moed organiseerden we een startvergadering. Dat bleek een succes: er kwam een werkgroep inclusie en er kwamen meer activiteiten.

Bovendien konden we samen een mooie snoezelruimte inrichten.

De moraal van het verhaal: grijp zelf de kansen die er zijn en geef je animatoren de kans om mee richting te geven aan de werking. Elke mening en invalshoek telt. Zo wordt niet enkel het speelplein er beter van, maar groeien ook je animatoren.

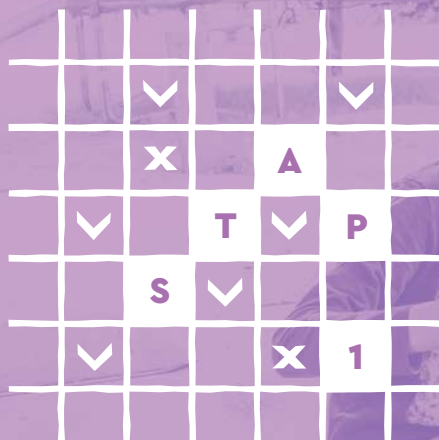
VAN EVALUATIE

NAAR IMPLEMENTATIE

IN 3 STAPPEN NAAR MEER EN BETER SPELEN

Meer inzetten op animatorenbinding, zottere activiteiten bedenken en alle kinderen de vakantie van hun dromen bezorgen: willen we dat niet allemaal? Hoe zorgen we ervoor dat de wensen die we na de zomer hebben, realiteit worden? Ontdek het hoe en waarom van evalueren, de kracht van een goed bestuur en het belang van een sterk jaarplan.

EEN GRONDIGE EVALUATIE

Je kijkt tevreden terug op de zomer: de activiteiten stonden er, veel animatoren gaven het beste van zichzelf en de burens lieten weten dat het er allemaal heel leuk uitzag. De uitleenwinkel was echter steeds een rommelhoop en de planning was later dan ooit volledig gevuld. Met andere woorden: je hebt een duidelijk beeld van waar de verbeterkansen liggen en wat er zeker behouden moet worden.

Toch is het waardevol om ook andere meningen te bevragen. Iedereen beleeft je werking op een andere manier. Die meningen bevragen is uiteraard niet eenvoudig. Een evaluatievergadering, een enquête bij de ouders of een evaluatiespel met de kinderen zijn tijdrovend. Wat maakt het toch waardevol om hier tijd in te investeren?

1. ALLES NETJES OP EEN RIJ

Een evaluatiemoment kan helpen om die veelheid aan indrukken in kaart te brengen en te objectiveren. Een 'onoverkomelijk probleem' blijkt beter mee te vallen dan gedacht en een 'futiliteit' blijkt toch sterker te leven dan je had vermoed.

2. BETROKKENHEID CREËREN

Als je een evaluatiemoment goed aanpakt, dan vormt dit een uitgelezen kans om animatoren, maar ook ouders, kinderen of derden te betrekken bij het speelplein. Immers, als je ergens je mening kwijt kunt en je merkt dat daar rekening mee gehouden wordt, heb je een zekere impact op een werking. Voor jongeren is dat een sterke motivatie om zich verbonden te voelen met het speelplein.

3. DYNAMIEK EN AMBITIE

Een evaluatie kan nieuwe energie geven en nieuwe ambities blootleggen. Net die gedrevenheid om het beter te doen, is essentieel om de kwaliteit van je werking hoog te houden. 'Stilstaan is achteruitgaan' is een wijsheid als een koe die ook voor het speelplein geldt.

VEROVER EEN PLEKJE IN HET MEERJAREN-PLAN!

Met de gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht is het zelfs een absolute must om je werk grondig te maken. Leg je kwaliteiten bloot, ken je verbeterpunten en koppel alles aan een straf plan van aanpak voor de toekomst.

VAN ÉÉN ERVARING NAAR EEN GLOBAAL BEELD

Naast de speelpleinverantwoordelijke en de animatorenploeg zijn er een heleboel anderen die in contact komen met je werking. Wie heeft er iets te vertellen en hoe bevrage je hun ervaringen?

DE SPEELPLEIN- VERANTWOORDELIJKE

WAAROM? Als verantwoordelijke evalueer je constant je werking. “Dat hadden we anders moeten aanpakken”, “Dat zijn we vergeten”, “Dat was beter dan ooit tevoren”... Zorg er echter voor dat je de aandachtspunten meeneemt naar de toekomst. Voor je het weet, trap je terug in oude valkuilen, of nog erger: vergeet je die ene succesformule!

HOE? Probeer die gedachten ergens bij te houden. Noteer ze voor jezelf of je eventuele toekomstige vervanger. Onze **Overdrachtbox** is daarvoor een handig hulpmiddel.

DE ANIMATORENPLOEG

WAAROM? Deze groep is één van de belangrijkste om te bevragen. Niet alleen maken ze een groot deel van de werking mee, ze hechten ook veel belang aan inspraak. Door hen actief te betrekken in het denkproces en de uitvoering voelen ze zich gehoord en geapprecieerd.

HOE? Breng ze samen en laat ze in discussie gaan. Let er wel op dat de gesprekken effectief iets opleveren. Een evaluatievergadering kan fun zijn of net ruimte laten om frustraties te uiten, maar aan het einde van de dag moeten jullie als team samen vooruit willen. Een goede voorbereiding is key. Ons **Evaluatie-instrument** kan jullie op weg helpen.

DE OUDERS

WAAROM? Ouders maken een goede inschatting van hoe hun kind de werking beleeft. Daarnaast hebben ze ook hun eigen ervaringen over zaken waar kinderen niet mee bezig zijn. Inschrijfsystemen, sociale media of de deelnameprijs van uitstapen: allemaal zaken waar ze mogelijk een mening over hebben.

HOE? Vaak wordt er gekozen voor een enquête. Op die manier bereik je veel stemmen, ook die van ouders die vanuit zichzelf minder snel feedback geven. We verzamelen enkele **voorbeelden van andere werkingen op speelplein.net/evalueren**. De mogelijkheden zijn echter eindeloos: hun mening vragen op de afsluiting van de zomer, op een OpenSpeelpleinDag of op een evaluatievergadering. Meer permanente en laagdrempelige mogelijkheden zijn een dagboekkamer, een schrijfmuur of een ideeënbus.

TIP:

Probeer ook eens ouders te bevragen die hun kinderen niet naar je werking sturen. Wat houdt hen tegen of hoe staan zij tegenover je werking?

DE KINDEREN

WAAROM? Kinderen die écht vakantie beleven op jullie werking, dat is waar het allemaal om draait. Wie anders dan zij zelf kunnen daarover oordelen?

HOE? Hun ervaringen in kaart brengen vraagt om een aangepaste aanpak. Uit hun non-verbale signalen kan je al heel wat afleiden. Ze tonen hun enthousiasme en dankbaarheid of maken duidelijk dat het absoluut niet naar hun zin is. Wil je met hen in gesprek gaan, doe dat dan tijdens het spelen en op hun tempo. “Wat heb jij meegemaakt in de activiteit?”, “Hoe was de begeleiding vandaag?”, “Toon eens waar je het liefste speelt.” Stel open vragen en onderbreek hun spelplezier niet, maar ga erin mee. Met onze **evaluatietool op maat van kinderen** bevrage je hen op een speelse manier.

DE VDS

WAAROM? Je werking onder de loep laten nemen door een externe organisatie levert nieuwe inzichten. Samen bezochten onze stafmedewerkers afgelopen jaar zo’n 367 speelpleinwerkingen. Met die kennis en ervaringen in het achterhoofd zien ze sterktes en kansen die je zelf nog niet opmerkte.

HOE? Bij een **audit** komt één van onze stafmedewerkers enkele dagen langs op je speelplein. Je werking wordt doorgelicht omtrent je speelkansen, speelpleinploeg of toegankelijkheid en samengevat in een uitgebreid verslag.

DERDEN

WAAROM? Partners zoals de directie van de schoolterreinen waarop jullie spelen, de schepen van jeugd, de burens of de werknemers van de buitenschoolse kinderopvang hebben vaak meer te zeggen dan je denkt. Ze kijken met een andere blik naar je werking, wat soms verrassende input oplevert. Bovendien zullen ze het erg appreciëren dat hun mening een plaats krijgt in jullie evaluatie. Daarnaast levert ook uitwisselen met andere speelpleinverantwoordelijken interessante input op. Zitten zij met dezelfde uitdagingen of is jullie probleem eigen aan de werking?

HOE? Ga het gesprek aan, hoe kort ook. Je kan ze na afloop van de zomer ook een mailtje sturen of de telefoon nemen om ze eens te bevragen. Om uit te wisselen met andere speelpleinverantwoordelijken kan je de komende maanden terecht op heel wat van onze **trefmomenten**. We geven een overzicht op pagina 27.

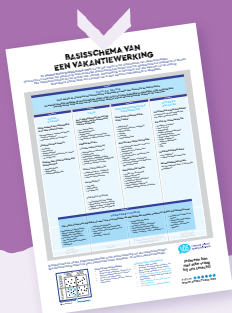
AAN DE SLAG!

Meteen in gang schieten? Deze Pit zit boordevol handige **tools** en **producten** die je op weg helpen! Je vindt ze allemaal op www.speelplein.net/producten.

DE ZES PIJLERS VAN EEN VAKANTIE- WERKING

Je werking is meer dan speeltoestellen en enthousiaste animatoren. Welke visie zit er achter alles wat jullie doen? Hoeveel speelkansen bieden jullie aan? En hoe begeleiden jullie je stagiairs? Het basisschema van een vakantiewerking brengt alle aspecten onder in zes pijlers. Het ideale startpunt voor een uitgebreide evaluatie!

VISIE EN BELEID

Wie zijn jullie? Waarvoor staat je werking? Waarom doen jullie de dingen zoals jullie ze doen? Een heldere speelpleinvisie, -missie & -waarden zijn essentieel om een kwalitatief speelaanbod uit te bouwen. De manier waarop iedereen in je werking denkt over vrije tijd voor kinderen en jongeren, over de betekenis van spelen en over de rol van het speelplein, bepaalt welke keuzes worden gemaakt omtrent de 5 andere pijlers. Je beleid en strategie omtrent alle aspecten van je werking vertrekken vanuit je visie, missie en waarden.

43%

Zo'n 43% van de
speelpleinorganisatoren
heeft een visietekst.

25%

Nog eens 25% wil er
een schrijven.

(Vijfjaarlijkse Speelpleinenquête, 2021)

INSPIRATIE NODIG?

In **DNA 27** vind je alles over het hoe en waarom van een visie op je werking. Boordevol actieve werkvoorstellen en tips rond het schrijven van een visietekst!

Op www.speelplein.net/visievergadering vind je een kant-en-klare visievergadering. Aan de hand van een presentatie die zichzelf uitwijst zet je samen met je animatorenploeg een eigen, gedragen speelpleinvisie op papier.

Op www.speelplein.net/overons bundelen we al onze visies als koepelorganisatie. Ontdek er o.a. onze visie op vrije tijd en spelen.

Op www.speelplein.net/gog ontdek je hoe je werk maakt van een integriteitsbeleid. Ook ons eigen integriteitsbeleid vind je daar terug.

2

SPEELKANSEN

Een geslaagde vakantie gaat niet over hoeveel kinderen of activiteiten er zijn, maar wel of de kinderen écht vakantie beleven. Op een speelplein zijn er heel wat speelkansen. Het speelplezier van kinderen kan vergroten door sfeerversterkers of net naar beneden gehaald worden door spelbrekers. Hoe staat het met jullie speelkansen en in welk speelplezier resultaten die?

SPEELAANBOD DAT GEBASEERD IS OP EEN VARIATIE AAN:

- georganiseerd, voorbereid spelen vanuit animatoren
- spontaan spelen van kinderen

SPEELIMPULSEN UIT:

- kinderen
- animatoren
- speelmateriaal
- speelruimte (infrastructuur, terrein en omgeving)

BINNEN EEN SPEELSTELSTEL MET DOORDACHT:

- groepsindeling
- dagindeling
- keuzemogelijkheden

AAN DE SLAG ROND SPEELKANSEN?

Op www.speelplein.net/ DIYvergaderingen vind je 19 kant-en-klare vergaderingen (inclusief methodieken, hapklare vragen, videomateriaal...) om de speelkansen binnen je werking naar een hoger niveau te tillen.

Met het eerste deel van het **evaluatie-instrument** analyseer je de speelkansen op je werking. Je staat als werking stil bij gemiste speelkansen en gaat op zoek naar mogelijkheden om je speelkansen uit te breiden.

We vernieuwden onze **audit rond speelkansen**. Wil je de speelkansen op je werking in kaart laten brengen door een speelpleinexpert? Vraag dan nu een audit aan voor komende zomer.

3 TEAM

Je team is de drijvende kracht achter je werking. Denk daarom goed na over de begeleiding die ze krijgen doorheen hun volledige speelpleinloopbaan. Speelpleinwerk is jeugdwerk. Jongeren betrekken bij je werking - ook buiten de vakanties - én ervoor zorgen dat ze zich er thuis voelen is dus absoluut noodzakelijk.

TEAM:

Alle medewerkers die actief bijdragen aan de realisatie van de werking:

- (co-)animatoren
 - hoofdanimatoren
 - begeleiders
 - verantwoordelijken en bestuur
 - logistieke en administratieve hulp
- hebben baat bij:

LOOPBAAN-BEGELEIDING

- aantrekken en selecteren
- introduceren
- begeleidershouding
- vorming en stagebegeleiding
- uitdaging en verantwoordelijkheid
- vieren en afscheid nemen

VERANTWOORDELIJKE

- taakinfilling en -verdeling
- ondersteuning en coaching
- interne communicatie

JAARWERKING

- inspraak
- participatie
- ontspanning

POSITIEVE CULTUUR

- verbondenheid met elkaar
- identificatie met de werking
- algemene sfeer en ambiance
- omgaan met storend gedrag

75%
Driekwart van de organisatoren hebben een jaarwerking.

60%
Daarbij is het in 60% van de gevallen het speelplein zelf die dit op poten zet.

40%
Bij de andere 40% is het een groep animatoren die de jaarwerking organiseert.

(Vijfjaarlijkse Speelpleinquête, 2021)

JE TEAM VERSTERKEN?

De **carrièreplanningstool** geeft je inzicht in je animatorenwerking. Hoe engageer je jongeren, zowel in de zomerwerking als in de jaarwerking? Hoe kan je jongeren in je werking betrekken, kansen geven en zo lang mogelijk houden?

Met de **Cultuurmuur** analyseer je de cultuur in je animatorenploeg. Aan de hand van gerichte vragen ontdek je hoe goed je werking scoort op 10 belangrijke aspecten: van sfeer tot vergoedingen en communicatie.

Met het **derde deel van het evaluatie-instrument** analyseer je de animatorenploeg. Je staat stil bij de samenstelling van je begeleidingsploeg en houdt je animatorenwerking tegen het licht aan de hand van enkele uitspraken.

4

PRAKTISCHE ORGANISATIE

ORGANISATORISCHE ONDERBOUW

PRAKTISCH-ORGANISATORISCHE TAKEN

- dagverloop
- avontuurlijkheid en veiligheid
- administratie
- vervoer
- catering
- materiaalbeheer

WETTELIJKE VERPLICHTINGEN

- voorzieningen (sanitair, water en elektriciteit)
- toestellen en infrastructuur
- verzekering
- fiscale attesten, uittreksel strafregister
- informatienota vrijwilligers
- vzw-verplichtingen of andere organisatievormen

INHOUDELIJKE TAKEN

- profiel van de werking
- beheersstructuur
- overlegstructuur
- statuut van de begeleiders
- werkmiddelen
- huishoudelijk reglement
- samenwerkingsvormen opzetten

Fiscale attesten, busvervoer en huishoudelijke reglementen: we zijn aangekomen aan het onderdeel van speelpleinwerk waar niet veel mensen écht warm van worden. Toch is een sterke organisatorische onderbouw van groot belang voor je werking.

"SINDS VORIG JAAR HEBBEN WIJ GEEN INSCHRIJFSYSTEEM MEER. DE KOSTEN DIE WE IN EEN INSCHRIJFPROGRAMMA STAKEN, GEBRUIKEN WE NU OM ONZE SPEELPLEINWERKING GRATIS TE MAKEN."

Gitte Wouters, Speelpleinwerking Speelvogels

JE PRAKTISCHE ORGANISATIE NAAR EEN HOGER NIVEAU TILLEN?

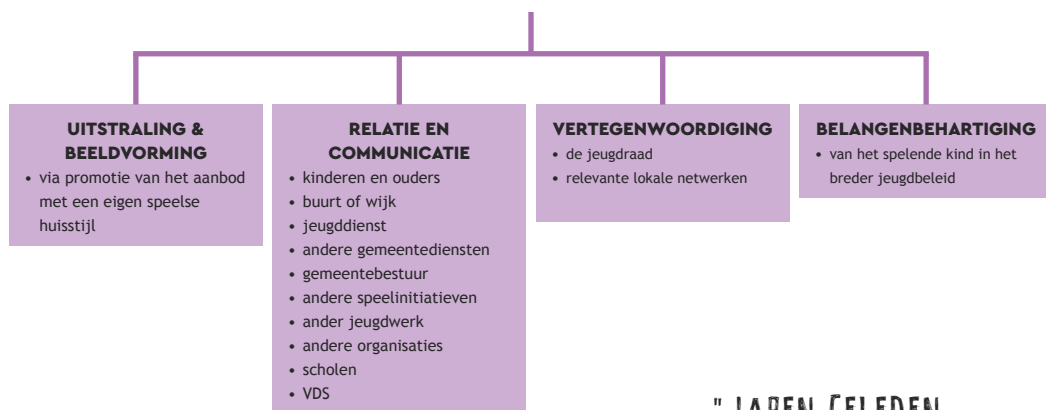
In onze vernieuwde brochure 'In- en uitschrijven op een vakantiewerking' overlopen we de mogelijke inschrijfsystemen, van enkel voorinschrijvingen tot alle inschrijvingen ter plaatse. Wat zijn de voor- en nadelen van elk systeem, wat is een gewenste prijs en wat met uitschrijven?

We wensen het niemand toe, maar het is niet uitgesloten dat er op jouw speelplein ooit een crisis voorvalt. Een gastek, een brand, een overlijden, grensoverschrijdend gedrag ... Je hebt zulke zaken niet altijd in de hand, maar met de **Noodbox** ben je wel voorbereid.

5

EXTERNE RELATIES

Sterke banden met de buurt kunnen je van alles opleveren: een positief imago, een stem rond de tafel of simpelweg een bal die met een glimlach terug over de haag wordt gegooid. Hoe klein of hoe groot ook, een goede connectie met de mensen en organisaties rond je werking is altijd een voordeel.

JE EXTERNE RELATIES VERSTERKEN?

Met de **DIY-vergadering 'Je stoep onder de loep'** maak je een analyse van je buurt. Wie en wat leeft er rondom het speelplein? Welke samenwerkingen gaan we al aan? Waar liggen nieuwe kansen? Met kant-en-klare werkvoor- men maak je een plan.

Op www.desocialekaart.be kom je te weten welke zorgaanbieders er in je gemeente aan het werk zijn. Ontdek welke interessante organisaties er zijn en denk eens na over mogelijke samenwerkingen.

"JAREN GELEDEN
EVALUEERDEN WE ONZE
BAND MET DE BUREN.
SAMENWERKEN? DAAR ZIT
IETS IN! SINDS DIE ZOMER
DOEN WE WEKELIJKS
EEN ACTIVITEIT MET
DE BEWONERS VAN HET
WOONZORGCENTRUM NAAST
ONS. EEN GROOT SUCCES
VOOR BEIDEN!"

(Laure, Speelplein Hest)

TOEGANKELIJKHEID

Drempels komen voor in alle aspecten van de werking. Wil je inzetten op toegankelijkheid, dan moet je alle voorgaande pijlers onder de loop nemen met je toegankelijkheidsbril op.

SPEELKANSEN

- aangepast aan alle lichamelijke en verstandelijke mogelijkheden, leeftijden,...
- overzicht en visualisatie van het aanbod
- interactie tussen kinderen onderling

TEAM

- individuele aandacht
- bewustwording referentiekader
- interactie tussen kinderen en begeleiders
- specifieke vorming

ORGANISATORISCHE ONDERBOUW

- drempels (administratie, kostprijs, taal, mobiliteit,...)
- sociaal-culturele drempels
- flexibele dienstverlening

EXTERNE RELATIES

- onthaal van kinderen en ouders
- duidelijke wederzijdse verwachtingen
- bereiken van kansengroepen

DREMPELS HERKENNEN IN JE WERKING?

In het rollenspel 'Ik zie, ik zie... wat jij niet ziet!' leert je animatorenploeg op een speelse manier welke impact maatschappelijke kwetsbaarheid op iemand heeft. Ze worden zich bewust van hun eigen blik op de werking en stellen zich de vraag hoe die verschilt van anderen.

Met het **tweede deel van het evaluatie-instrument** analyseer je welke drempels je speelplein al aanpakt, welke je gemakkelijk kan overwinnen en welke je op lange termijn wil aanpakken.

Vanaf volgende zomer kan je ook beroep doen op ons als koepel voor een **audit** omtrent toegankelijkheid. Nood aan een externe blik die mee nadenkt over de drempels op je werking? Vraag dan nu al een audit aan voor 2024 bij je lokale speelpleinondersteuner. Die helpt je graag verder! Geen speelpleinwerking, maar wel een vakantiewerking? Collega Wauter beantwoordt al je vragen. wauter@speelplein.net

WAT ALS? ...

‘Think outside the box’ en bekijk je werking eens vanuit een ander perspectief.
Wie weet kom je tot nieuwe inzichten.

WAT

WAT ALS ONZE
HOOFDANIMATOREN
DIEREN WAREN?

Welke dieren zouden
dat zijn?

WAT ALS ONZE
WERKING EEN LAND
WAS?

Welk land zouden we
dan zijn?

WAT ALS ONZE
WERKING EEN
FRITUURSNACK WAS?

Wat zou dat dan zijn?

WAT ALS ONS WERKJAAR EEN
TOURRIT WAS?

Wat voor parcours zou die hebben?

WAT ALS ONS MATERIAALKOT EEN WINKEL WAS?

Met welke winkel kan je die dan vergelijken?

ALS

WAT ALS ONS
ANIMATORENTEAM EEN
ORKEST WAS?

Wie speelt welk instrument?

EEN KRACHTIG BESTUUR

Na een uitgebreide evaluatie volgt de vraag: “Waarmee gaan we aan de slag?” Het is echter interessanter om eerst te bekijken hoeveel tijd en enthousiasme er is bij je ploeg. Zo kan je een inschatting maken van de totale draagkracht. Stel dus eerst de vraag “Wie wilt zich inhoudelijk engageren voor onze werking?”

Participatie kan veel vormen aannemen. Benamingen en invullingen verschillen bijgevolg van werking tot werking. Over het algemeen werkt een stuurgroep het beleid uit. Daarbij hebben ze het over alle mogelijke thema's die voor de werking relevant zijn. Werkgroepen werken rond één bepaald topic. Ze hebben meestal een meer uitvoerend karakter. We pleiten ervoor om jongeren zo veel als mogelijk te betrekken bij het bestuur. Een stuurgroep die de organisatie van het speelplein volledig in handen heeft, is de meest doorgedreven vorm van participatie.

20%

Gemiddeld 20% van de animatoren engageert zich in een stuurgroep of werkgroep.

(Vijfjaarlijkse Speelpleinenquête, 2021)

WHAT'S IN A NAME?

- **Speelpleinploeg:** Alle jongeren die een engagement opnemen in de speelpleinwerking.
- **Speelpleinverantwoordelijke:** Persoon die (beroepsmatig) bezig is met het organiseren van de speelpleinwerking en de eindverantwoordelijkheid draagt.
- **Stuurgroep:** Groep animatoren die het beleid van de werking in handen heeft.
- **Werkgroep:** Groep animatoren die een uitvoerende taak op zich neemt.
- **Bestuur:** Groep die het speelplein bestuurt, meestal bestaande uit de stuurgroep en speelpleinverantwoordelijke.

TOOLBOX 'AANTREKKELIJK BESTUUR'

“Hoe motiveer je vrijwilligers om in je bestuur te komen?”, “Hoe verdeel je de taken beter?” en “Wat zijn onze prioriteiten als stuurgroep?”. Rond die vragen ga je alleen of in groep aan de slag met onze toolbox ‘Aantrekkelijk Bestuur’. In maximaal 2 uur geef je richting aan je bestuur en bepaal je wie welke taken op zich neemt.

STUUR- GROEPEN

CREËER GEDRAGENHEID

SELECTEER OP GOESTING EN BETROKKENHEID

Stuurgroepen maken beslissingen die impact hebben op de volledige werking. Het is dus belangrijk dat ze weten wat er speelt. Ze vertegenwoordigen de stem van de volledige ploeg, niet enkel die van zichzelf.

Enkele tips om gedragen beslissingen te maken:

- Stel een stuurgroep samen met verschillende profielen. Betrek naast ervaren animatoren dus ook nieuwe animatoren. Wanneer je stuurgroep je volledige animatorenploeg representeert, is er meer gedragenheid.
- Vraag voldoende input bij de rest van de animatorenploeg. Het is niet omdat jongeren geen tijd of zin hebben om zich een jaar lang te engageren dat ze geen interessante mening hebben. Bovendien is gehoord worden voor iedereen belangrijk om zich betrokken te voelen.

In de praktijk zien we dat de samenstelling van stuurgroepen sterk varieert: van stuurgroepen met enkel ervaren (hoofd)animatoren tot stuurgroepen met een zeer open karakter. Elke werking heeft andere noden en gewoontes. Het is dus normaal dat het bestuur van werking tot werking anders is.

Idealiter bestaat een stuurgroep uit 5 tot 12 personen. Bij minder deelnemers daalt de gedragenheid. Een grotere groep komt dan weer moeilijker tot een consensus.

We pleiten ervoor om jongeren zelf de keuze te laten of ze deel worden van de stuurgroep. Zorg dat ze een duidelijk beeld hebben van de tijdsinvestering en het gevraagde engagement. Zo kunnen ze zelf een bewuste keuze maken.

De kans bestaat dat er toch iemand in je stuurgroep terechtkomt waarbij je twijfels hebt. Vertrouw in dat geval op de werking van de groep. Een stuurgroep die goed functioneert is zelfsturend. Het loont de moeite om jongeren het voordeel van de twijfel te geven. Stel je oordeel uit en geef de jongere de kans om mee te draaien in de stuurgroep. Mogelijks ben je aan het eind van de rit ongelofelijk verrast door de evolutie die een jongere op korte termijn kan doormaken. Bovendien geef je jongeren op die manier alle kansen om te ontdekken waar hun interesses en sterktes liggen!

UIT HET LEVEN GEGREPEN

We lijsten enkele werkgroepen op die we tegenkwamen op speelpleinen.

- Kleuters
- Administratie
- Speelaanbod
- Slotdag
- Werving
- PR en communicatie
- Speelpleinweekend

Werkgroepen zijn er in alle soorten en maten. Sommige doen eerder inhoudelijk werk. Ze bereiden bijvoorbeeld een topic voor in functie van de stuurgroep, zoals toegankelijkheid of financiën. Andere zijn praktischer, zoals een werkgroep sociale media of animatorenbinding. Er zijn ook werkgroepen die aan een groot project werken, zoals het 50-jarig bestaan van het speelplein. Over het algemeen focust een werkgroep op één specifiek onderwerp.

Een werkgroep kan tijdelijk bestaan. Dat wil zeggen dat de werkgroep opgeheven wordt zodra ze haar doel bereikt heeft. Je kan ook permanente werkgroepen oprichten. De werkgroep blijft dan minstens een heel werkjaar bestaan.

Stel een werkgroep samen uit mensen die echt betrokken zijn bij het thema. Goesting is een bepalende factor om ervoor te zorgen dat de werkgroep ook echt gaat leven. Dat enthousiasme versterkt je door de werkgroep een duidelijk doel te geven. Ze hebben iets om naartoe te werken en kunnen tevreden terugkijken als ze daartoe komen.

De werkgroepentrekker houdt het algemene overzicht. Hij/zij/die plant en leidt de vergaderingen, koppelt terug naar de stuurgroep... Maak echter duidelijk dat de werkgroepentrekker niet verantwoordelijk is voor het volbrengen van het doel van de groep. De werkgroepentrekker is verantwoordelijk voor een goed proces, niet voor het resultaat.

EEN SPEELPLEINWERKING ZONDER BETAALDE KRACHTEN: WIE BESTUURT DAT?

INTERVIEW MET
SHANA VERBIEST VAN
SPEELPLEINWERKING
'T HA-WE'TJE

SHANA

*Ongeveer 1 op 3
speelpleinwerkingen zijn
particuliere werkingen.
Eén daarvan is Speelplein
't Ha-We'tje uit Zonhoven,
een werking die volledig draait
op vrijwilligers. Hoe verdelen
ze het werk en wat zijn hun
sterktes en uitdagingen?*

SPEELPLEIN- WERKING 'T HA-WE'TJE IN 'T KORT

TEAM: 20-25 vrijwilligers,
waarvan 15 hulp-moni's

BESTUUR: 7 vrijwillige
bestuurders

KINDEREN: 50-60 kinderen
per dag, van 4 tot 14 jaar

EEN DAG OP HET SPEELPLEIN:
Kinderen spelen van 13u
tot 17u in leeftijdsgroepen
(halvedagwerking)

PRIJS: €2

Shana is al 5 jaar vrijwillig bestuurder van speelpleinwerking 't Ha-We'tje uit Zonhoven. Dat doet ze samen met 6 andere bestuurders. "Iedereen uit het bestuur is gestart als animator en daarna bestuurslid geworden. We doen veel praktische zaken zoals verzekeringen, huur of administratie. Alle bestuursleden staan tijdens de zomer ook een week als verantwoordelijke. Dan ben je aanwezig op het speelplein, hou je het algemene overzicht en help je als er problemen zijn. Maar ook animatoren motiveren is een belangrijke taak als verantwoordelijke!"

TAAKVERDELING

Binnen dat bestuur worden de taken voornamelijk verdeeld aan de hand van de draagkracht. Shana verduidelijkt: "Sommige zaken komen elk jaar terug en blijven dan steeds bij dezelfde persoon, zoals de boekhouding. Nieuwe taken worden bekeken aan de hand van wie kan en wil. We zijn natuurlijk vrijwilligers, dus moeten we vooral de werklust goed verdelen aan de hand van wat lukt voor iedereen."

**"IEDEREEN MAG
ZIJN MENING
GEVEN EN DINGEN
UITPROBEREN OP
HET SPEELPLEIN"**

Shana

Ook de grootte van het bestuur evolueert mee met de werklust. "We zijn momenteel met 7, maar dat hoeft zeker niet zo te blijven. Als het te veel wordt voor ons, dan kijken we of we iemand extra in ons bestuur kunnen vragen. In de 5 jaar dat ik er ben is er 1 iemand gestopt en zijn er 2 personen bijgekomen. De groep is dus vrij stabiel, wat zeker een voordeel is", legt Shana uit.

DE ANIMATOREN- PLOEG

De animatorenploeg daarentegen veranderde de afgelopen jaren wel sterk. Shana vertelt: "De laatste jaren zijn er heel wat ervaren animatoren afgestudeerd en gestopt als animator. Afgelopen jaar zijn er gelukkig 15 hulpmoni's bijgekomen. Dat zijn jongeren die - in het jaar dat ze 15 worden - al een zomer komen

'proberen'. Als ze het fijn vinden, gaan ze daarna op cursus en dan doen ze stage bij ons. De meeste van hen kwamen als kind al naar onze werking en kennen elkaar al. Maar ook de hulpmoni's die voorheen niet naar onze werking kwamen, vinden hun draai!"

UITDAGINGEN EN STERKTES

Die nieuwe groepsdynamiek benoemt Shana als een van de uitdagingen van hun werking. "Aangezien er van onze vorige ploeg maar 6 animatoren overbleven, is het momenteel wel wat zoeken. We willen graag dat onze groep echt goed samenhangt, dat het echt vrienden zijn. Alles wat we doen is volledig vrijwillig. We merken dat animatoren het dan ook blijven doen omdat ze samen met hun vrienden zijn. Naast een wekelijks activiteit in de

**"IK ZIE HET ECHT ALS EEN STERKTE
DAT WE ALLEMAAL VRIJWILLIGERS
ZIJN. IEDEREEN IS GEMOTIVEERD EN
WIL ER IETS VAN MAKEN. ZOWEL DE
ANIMATOREN ALS DE BESTUURSLEDEN
ZETTEN ZICH ENORM IN."**

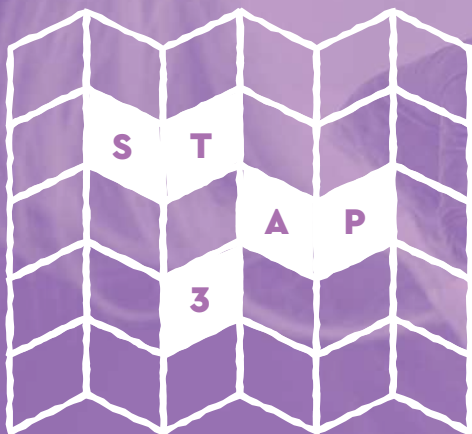
Shana

zomer, doen we daarom ook een maandelijkse activiteit doorheen het jaar."

Een andere uitdaging voor de groep vrijwilligers is de administratieve rompslomp. Shana verduidelijkt: "veel wordt momenteel gedigitaliseerd en we zijn daarin nog niet mee. Onze inschrijvingen zijn momenteel volledig op papier, maar dat zijn we aan het aanpassen. Ook fiscale attesten en de UiTPAS zijn zaken waar momenteel veel tijd in kruipt."

Toch ziet ze het feit dat ze allemaal vrijwilligers zijn als hun grootste sterkte. "Iedereen is gemotiveerd en wil er iets van maken. Zowel de animatoren als de bestuursleden zetten zich enorm in. Daarnaast heeft iedereen ook inspraak. Het bestuur hakt de knopen door, maar er wordt heel veel input gevraagd aan de animatoren. Zaterdag vindt onze evaluatie bijvoorbeeld plaats, dan mag iedereen aangeven wat ze van de zomer vonden. Dat vind ik bij ons ook echt een sterkte, dat iedereen zijn mening mag geven en dingen mag uitproberen op het speelplein."

EEN STERK JAARPLAN

De meeste speelpleinwerkingen evalueren hun werking na de zomer en werken van daaruit naar de volgende zomer toe. Gedurende 10 maanden wordt er dus nagedacht, gediscussieerd en voorbereid. Veel aanpassingen tonen bijgevolg niet meteen hun effect. Toch is het belangrijk om de werklast goed te spreiden over het jaar. Gebruik deze tijdlijn voor een eerste schets van je jaarplan. De checklists geven aan wat er zeker niet mag ontbreken!

BELANGRIJKE DEADLINES

1 - 1.24 : Aanpassing vzw-statuten
..... : Subsidies aanvragen bij de gemeente
15 - 4.24 : Groepsaankoop MateriaalMagazijn
..... :

BELANGRIJKE DATA VOOR DE HELE WERKING

..... : Speelpleinweekend
..... : Jaarlijks eetfestijn
..... : Vrijwilligersbedanking vanuit de gemeente
..... : Teambuilding
..... : Vormingsmomenten
..... : Trefdag(en) VDS
..... :
..... :
..... :

AUG. SEP. OKT. NOV. DEC. JAN. FEB. MAA.

2023 | 2024

25-2-24 – 5-3-24
Week van de
vrijwilliger

STUURGROEP

Vergaderingen • Deadlines

.... - -	: Open Stuurgroep
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:

WERKGROEP WERVING

Vergaderingen • Deadlines • Wervingsmomenten

.... - -	: Intromoment nieuwe animatoren
.... - -	: Wervingsmoment
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:

WERKGROEP

Vergaderingen • Deadlines

.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:

WERKGROEP

Vergaderingen • Deadlines

.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:
.... - -	:

APR. MEI JUN. JUL. AUG. SEP. OKT.

17-4-24
Buitenspeeldag

9-6-24
Europese, federale en
regionale verkiezingen

25-7-24
Dag van de Animator

13-10-24
Provincieraads-,
gemeenteraads- en
districtsraadsverkiezingen

WAT HAALT DE PLANNING?

Alle doelgroepen gaven hun input en alle thema's werden besproken. Resultaat: jullie blijven achter met 1000 ideeën. Tijd om knopen door te hakken! 5 tips voor een realistische planning.

1 EEN GOEDE BALANS TUSSEN PROACTIEF EN REACTIEF WERKEN

Enkel vertrekken vanuit je zomerevaluatie geeft het gevoel dat je een heel jaar problemen moet oplossen. Focus niet alleen op wat minder loopt. Maak in je planning ook ruimte om dromen te verwezenlijken.

2 LAAT RUIMTE VOOR SPONTANE IDEEËN

Prop niet elk vergadermoment vol. Zorg ervoor dat je op elke agenda ruimte overhoudt om in te gaan op spontane ideeën.

3 COMMUNICEER JE JAARPLANNING

Bepaal aan het begin van het werkjaar met je stuurgroep en/of werkgroepen waar en wanneer je samenkomt. Zo kan iedereen die momenten vrijhouden. Ook opruimdagen, teambuildingsmomenten en andere data kan je aan het begin van het werkjaar vastleggen. Spontane avonden op café kunnen er dan later nog steeds bijkomen!

4 ELK THEMA OP DE JUISTE PLAATS, MET DE JUISTE MENSEN

Niet alle thema's hoeven op de agenda van de stuurgroep. Misschien moeten sommige zaken met de hele animatorenploeg besproken worden? Of is er toch nog nood aan een extra werkgroep? Voor sommige thema's is een vorming of advies misschien interessant.

5 HOU REKENING MET DE AGENDA'S VAN JE TEAM

Hoe graag je dat ook zou willen, het speelplein is niet het enige dat jongeren bezighoudt: studeren, werken, ander jeugdwerk, op vakantie gaan ... Hou in de agenda dus rekening met het publiek dat in de vergadering zit.

SPEELIDEE

EEN TIJDSCAPSULE VOL HERINNERINGEN

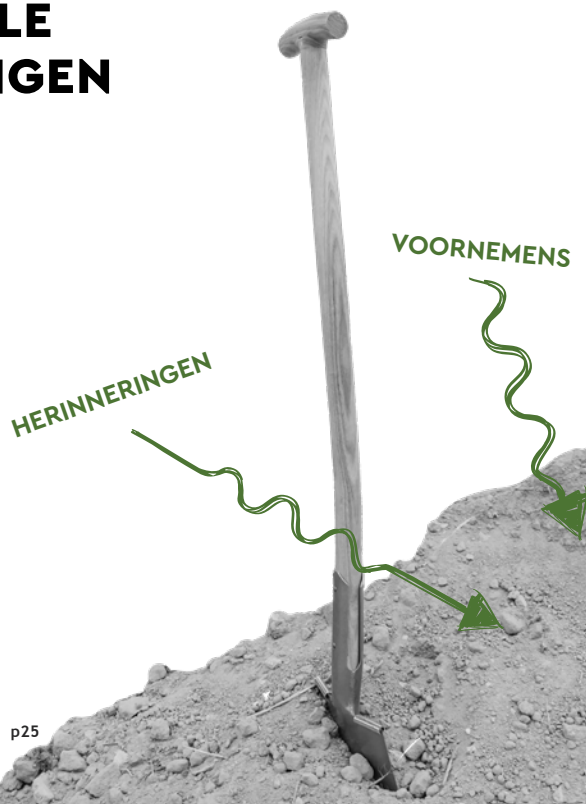
De evaluatie zit erop. Jullie team zit vol goede voornemens én heeft net in geuren en kleuren teruggedacht aan de zomer. Een gevoel dat je niet wil loslaten?

VERZAMELEN MAAR!

Bundel alle mooie herinneringen en voornemens in een stevige doos en begraaft ze ergens op jullie terrein. Spreek een moment in de toekomst af waarop jullie ze samen terug opgraven, bijvoorbeeld tijdens de voorbereidingen van jullie volgende vakantie. Wedden dat jullie helemaal opfleuren bij het openen?

MEER SPEELIDEEËN?

www.speelidee.be

INFOGRAPHIC

STUURGROEPEN IN DE PRAKTIJK

*De vijfjaarlijkse speelpleinenquête (2021) maakte duidelijk dat **65% van de organisatoren werkt met een stuurgroep**. Dat is ongewijzigd tegenover 2015 (65,9%) en 2010 (68%). De functie van die stuurgroep verschilt van werking tot werking.*

Een groep animatoren heeft een deel van de organisatie van het speelplein in handen. Zij hebben **beslissingsrecht** over bepaalde aspecten van de speelpleinwerking.

Er worden **losse momenten** georganiseerd waarop animatoren hun mening kunnen geven over voorstellen.

SPOTLIGHT

7, 14 EN 23 NOVEMBER

DIGITALE VORMINGSMODULE 'PARTICULIERE WERKINGEN'

Ben je actief betrokken bij de organisatie van een particuliere speelpleinwerking? Dan is deze vormingsmodule zeker iets voor jou! Deze online module bestaat uit 3 thematische avonden: overdracht, jaarplan en wetgeving. Sluit aan bij alle avonden of selecteer welke voor jou interessant is.

23 NOVEMBER

WEBINAR 'WETGEVING OP HET SPEELPLEIN'

Elk jaar maken we verantwoordelijken van speelplein- en andere vakantiewerkingen wegwijs in de wetgeving die van toepassing is op het vakantieaanbod. Bekijk de filmpjes en sluit online aan met collega's voor verduidelijking en uitwisseling.

5 DECEMBER

VORMINGSDAG 'ZOMERINDRUKKEN'

Tijdens de zomermaanden bezoeken onze lokale speelpleinondersteuners samen zo'n 350 verschillende speelpleinwerkingen in volle actie. In het najaar maken wij de balans op: noden, inzichten, tendensen, indrukken... We delen graag onze bevindingen en gaan daarna samen verder in op enkele actuele thema's om uit te wisselen.

11, 18, 23 EN 30 JANUARI

VORMING VOOR STARTENDE VERANTWOORDELIJKE

Vier vormingsdagen over boeiende thema's waar elke (startende) speelpleinverantwoordelijke mee te maken krijgt. Samen met andere speelpleinverantwoordelijken die (net) gestart zijn, kom je de basis te weten van speelpleinwerk. Een vliegende start waarna je je nog altijd verder kan verdiepen in alle andere speelpleinthema's.

VORMING VERANTWOORDELIJKE

Bekijk ons aanbod vormen voor startende en ervaren verantwoordelijken:
www.speelplein.net/vorming/vormingvoorverantwoordelijken

KALENDER

Het (regionale) aanbod aan vormen, studiedagen en trefmomenten vind je op:
www.speelplein.net/kalender

TOOLBOX AANTREKKELIJK BESTUUR

SAMENSTELLING

HOE MOTIVEER JE
VRIJWILLIGERS OM IN JE
BESTUUR TE KOMEN?

TAAKVERDELING

HOE VERDEEL JE DE
TAKEN BETER?

IMAGO

WAT ZIJN ONZE
PRIORITEITEN ALS
STUURGROEP?

Rond deze vragen ga je alleen of in groep aan de slag met onze toolbox *Aantrekkelijk Bestuur*. In maximaal 2 uur geef je richting aan je bestuur en bepaal je wie welke taken op zich neemt.

www.speelplein.net/besturen

